

Plan mot diskriminering och kränkande behandling

Frösåkersskolan 2025

Inledning

Planen omfattar Frösåkersskolans främjande, förebyggande och åtgärdande arbete mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling under 2025, samt en utvärdering av föregående års plan.

Vision

Frösåkersskolans vision och vilja är att alla som vistas i skolan ska känna trygghet. Vi vill skapa förutsättningar så att alla elever kan nå sin fulla potential. Vi värderar trygghet, trivsel och lärande högt där alla känner sig sedda och inkluderade.

Lagstiftning

Diskriminering och trakasserier regleras i Diskrimineringslagen (2008:567) och kränkande behandling i Skollagen (2010:800). Arbetet tar utgångspunkt i FN:s konvention om barnets rättigheter. Utrednings- och åtgärdsskyldighet föreligger för skolan vid kännedom eller påtalande av diskriminering och kränkande behandling. Om skolan inte vidtar skäligen åtgärder, brister i dokumentation eller om skolans plan inte lever upp till lagstiftningens krav, kan huvudman åläggas att betala skadestånd eller diskrimineringsersättning till utsatt elev.

Diskriminering

Diskriminering är enligt lagstiftning när skolan på osakliga grunder missgynnar eller negativt särbehandlar en elev kopplat till en eller flera diskrimineringsgrunder. Dessa grunder är kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, könsöverskridande identitet eller uttryck och ålder.

Trakasserier

Trakasserier är uppträdanden som kränker en elevs värdighet. För att klassas som trakasserier skall uppträdandet ha samband med en eller flera diskrimineringsgrunder. Trakasserier kan vara fysiska, verbala, psykosociala eller ske via texter och bilder. Såväl elever som skolpersonal kan göra sig skyldiga till trakasserier.

Kränkande behandling

Kränkande behandling är i likhet med trakasserier, uppträdanden som kränker en elevs värdighet fysiskt, verbalt, psykosocialt eller genom texter och bilder. Skillnaden är att kränkande behandling inte kopplas till diskrimineringsgrunder. Såväl elever som skolpersonal kan göra sig skyldiga till kränkande behandling. Mobbning kan ses som en form av kränkande behandling, som innebär ett upprepat negativt beteende mot en elev.

Barnkonventionen – svensk lag

Barnkonventionen ger en definition av vilka rättigheter som borde gälla för alla barn i världen. Sverige ratificerade Barnkonventionen 1990 och 1 januari 2020 blev Barnkonventionen lag. Detta innebär att Barnkonventionen tas in i den nationella lagstiftningen. Den får därmed samma rättsliga status som andra nationella lagar. Artiklar i Barnkonventionen som är speciellt viktiga i arbetet för att förebygga kränkande behandling och diskriminering är Artikel 2: Rätten att inte diskrimineras utifrån ras, hudfärg, kön, språk, religion, politiska eller annan åskådning, nationella, etniska eller sociala ursprung, egendom, funktionsnedsättning, börd eller ställning i livet.

Skolans arbete

Det är viktigt att alla elever har en trygg skolmiljö som är fri från kränkande behandling, trakasserier och diskriminering. Skolans trygghetsarbete görs på tre olika nivåer för att uppnå det; främjande, förebyggande och åtgärdande.

Främjande arbete

Främjande arbete innebär att förstärka det salutogena, dvs att identifiera och stärka det som fungerar väl och är positivt för eleverna och verksamheten. Det kan t.ex vara att bemöta varandra på ett trevligt och respektfullt sätt och att alla som deltar i verksamheten är inkluderade. Det främjande arbetet riktas mot alla elever utan förekommen anledning som en naturlig del i skolans verksamhet. Det främjande arbetet pågår hela tiden och av all personal på skolan oavsett övriga händelser i verksamheten. Det främjande arbetet genomsyras till mycket stor del av IBIS.

Förebyggande arbete

Förebyggande arbete innebär att upptäcka och förhindra framtida risker för kränkningar och otrygghet, exempelvis genom att identifiera platser eller situationer som upplevs osäkra. Arbetet utgår från konkreta behov och riskområden som verksamheten har funnit vid den årliga skolenkäten som besvaras anonymt av samtliga elever, samt trygghetsvandringar som år 2024 genomfördes med slumpvist utvalda elevgrupper från varje klass.

Det förebyggande arbetet görs i fyra steg.

1. Kartläggning av risker för diskriminering och kränkande behandling.
2. Nulägesanalys av orsakerna till riskerna.
3. Sätta upp mål och genomföra åtgärder för att förebygga diskriminering och främja lika rättigheter och möjligheter, genom denna sammansatta Plan mot diskriminering och kränkande behandling.

Skolans plan mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling presenteras på elevrådet, mentorstiden, arbetsplatsträffar, vid introduktion av nyanställd personal samt publiceras på Unikum.

4. Följa upp och utvärdera arbetet i planen terminsvis samt revidera planen läsårsvid.

Åtgärdande arbete

Åtgärdande arbete följer av att ett problem redan har uppstått, t.ex. att en kränkning har skett. Åtgärdande arbete riktar sig till ett visst område under en viss tidpunkt eller under ett tidsbestämt intervall. Frösåkersskolan följer Östhammars kommuns handlingsplan vid upplevd diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling. Den omfattar skyldigheten att vid misstanke eller påtalande skyndsamt påbörja en utredning, utan krav på bevisbörla. Rapportering och utredning sker i det digitala verktyget KB Process.

Ansvar och delaktighet

Skolan bär skyldigheten att agera genom det åtgärdande arbetet. Vårdnadshavare uppmanas att ta kontakt med skolan vid misstanke om att någon av skolans elever blivit utsatt. Samtliga vuxna på skolan har ett ansvar för att arbeta mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Elevhälsan har en viktig roll som stödande och vägledande i det arbetet.

Nedan följer en beskrivning av ansvarsfördelning och delaktighet för elever och personal gällande Frösåkersskolans främjande och förebyggande arbete.

Elever

Elevernas deltagande i det förebyggande arbetet är viktigt och delaktighet, utifrån ålder, ska ingå i likabehandlingsarbetet. Eleverna är engagerade på olika sätt, bland annat genom elevråd, elevenkät, trygghetsvandring och mentorstid. Förslag från elever från samtliga dessa kanaler tas med i utformandet av planen.

Skolpersonal

Vuxna på skolan befinner sig i elevernas arbetsmiljö både på lektioner och raster. Det finns ett schema för pedagogiska luncher och rastvärdstid för att säkerställa vuxennärvaro där eleverna vistas. Skolpersonal är delaktig i utformandet av planen.

Mentor

Mentorerna har mentorstid med sin klass varje vecka. Den utformas med koppling till IBIS där delaktighet och inkludering är nyckelkomponenter. Under mentorstiden bjuds elever ofta in till diskussioner om läget på skolan eller i klassen.

Elevhälsan

Skolans elevhälsa är tillgängliga för både elever och personal, både i sin profession och som en trygg vuxen. Många elever vänder sig till elevhälsan vilket bidrar till fler etablerade relationer mellan skolan och eleverna, något som inverkar starkt på den upplevda tryggheten. Elevhälsans närvaro bland eleverna fungerar också kompensatoriskt i form av vuxenstöd för elever som behöver mer eller saknar det vardagliga stödet utanför skolan.

Elevcoach befinner sig nära eleverna under skoldagen både inne i skolan och ute på raster.

Skolledning

Skolledningen möjliggör det främjande och förebyggande arbetet genom att prioritera det tidsmässigt och resursmässigt. Skolledning kommunicerar regelbundet om skolans nuläge till vårdnadshavare genom Unikum.

Trygghetsteamet

Trygghetsteamet utreder inkomna kränkingsanmälningar, kartlägger riskfaktorer och miljöer där kränkningar och konflikter kan uppstå samt kommer med förslag på förbättringar inom områden som uppmärksammas. Trygghetsteamet är också en länk till och från elevrådet.

Kartläggning och nulägesanalys

I arbetet med kartläggning och nulägesanalys har eleverna svarat på Skolenkäten som berör bland annat trygghet, trivsel och studiero. Personal har involverats genom att enkätresultat har redovisats inför ledningsgrupp, elevhälsa, trygghetsteam samt på ett APT. Elever har tagit del av resultatet via elevrådet. Med utgångspunkt i det som framkommer av dessa kartläggningar kommer trygghetsvandring med skolans elevråd att genomföras under våren 2025. Elevrådet tillfrågas för synpunkter under arbetet med planen. Resultatet från Skolenkäten kommer att presenteras för samtliga skolklasser på mentorstiden längre fram i vår.

Data hämtas även från KB process, skolans frånvaro, IBIS kartläggningar och från skolinspektionens rapport efter inspektionen ht 2024.

Skolans nulägesanalys

Skolan gör ständiga reflektioner och analyser av läget på skolan baserat på observationer och samtal i olika former med eleverna i det dagliga arbetet. Frösåkersskolan är en 4-9 skola och är en relativt ny organisation. Den nya organisationen börjar sätta sig, men är i ett ständigt förändringsarbete för att hitta de arbetsätt som bäst skapar trygghet och studiero.

Studiero

52% av eleverna anser att det alltid eller ofta är god studiero på lektionerna. 17% anser att det sällan eller aldrig är det. Många efterfrågar lugnare platser för återhämtning mellan lektionerna. Därför har rastaktiviteten Lugnt forum startats igång.

På skolan finns en studio för de elever som är i behov av särskilt stöd i undervisningen. Studion bidrar till trygghet och en möjlighet till en lugn miljö i ett mycket litet sammanhang för de elever som är i behov av detta.

Matsalen

Förbättringar har skett i matsalen vilket har lett till en mer inbjudande miljö. Bland annat kallas matsalen nu för restaurang, det har satts upp gardiner samt fönsterlampor. På elevernas förslag har pilar klistrats i matsalens golv för att förtydliga flödet vid hämtning av mat och lämning av disk.

Raster

Rutiner gällande att mellanstadieeleverna går ut på rast har befästs vilket gör att eleverna är utspridda på ett större område vilket främjar trygghet. Inomhus ges möjlighet till rastaktiviteter som t.ex spel och pingis. Dessa har utökats till dagliga aktiviteter utomhus samt fyra dagar i veckan inomhus. Därtill är Fröfiket åter öppnat. Att det finns vuxna där eleverna

vistas under lektionsfri tid samt att meningsfulla rastaktiviteter erbjuder höjer trygghet och trivsel på skolan.

Vi ser att behovet av stöttning vad gäller konflikter är större i vissa årskurser och det sker kontinuerliga bedömningar om vilka insatser vi ger. Det förekommer också överlag ett språkbruk som upplevs otrevligt. Från höstterminen 2023 har skolan haft årskursblandade visten. Det har tidigare framhållits som negativt för trygghet och trivsel. I årets enkät kommer det inte fram som en otrygg plats vilket kan indikera att upplägget har landat mer väl.

Vi ser en viss bristande respekt för skolans lokaler, både vad gäller nedskräpning och skadegörelser. Upplevelsen är dock att skadegörelse och nedskräpning har minskat. Det är ett normbrytande beteende som tillsammans med andra regelbrott sprider en negativ stämning i främst vissa visten. Detta är ett problem och skapar en otrygg skolmiljö. Som en åtgärd har Trygghetsteamet ansatt ett möte i månaden till att ronda på skolan och rapportera in skadegörelsen – en systematisk översyn som vi hoppas kan åtgärda problemen snabbare.

Det har även uppmärksammats att det förekommer vejpande inomhus på skolan på undanskynda platser. Annat som särskilt uppmärksammats har varit att det har fotats, filmats och delats material på elever genom sociala medier vilket skapat stor otrygghet bland elever samt gett stor spridning av konflikter och kränkningar. I och med mobilförbudet som succesivt befästs verkar kränkning via skärmar ha minskat drastiskt. I skolenkäten framkommer att 7 av de ca 200 svar som inkommit om kränkningar utspelar sig på nätet. Detta utgör den minst frekventa kategorin. Mest frekvent är verbala kränkningar.

Vi har utökat vårt samarbete med Grubbelklubben som varje vecka erbjuder diskussion kring dilemmafrågor med eleverna.

Att ha en nära och god relation med vårdnadshavare ser vi har positiv inverkan på tryggheten hos elever. Även så relationen mellan skola, framför allt genom mentor, och eleverna. Detta är en central del i arbetet med IBIS.

IBIS – Inkluderande beteendestöd i skolan

Höstterminen 2022 inledde vi på Frösåkersskolan ett samarbete med Uppsala Universitet och forskaren Martin Karlberg. Programmet vi följer och arbetar med heter IBIS (Inkluderande Beteendestöd I Skolan) och går ut på att deltagande skolor ska arbeta proaktivt med arbetsro, struktur, rutiner och regler samt relationerna mellan lärare och elever. På så sätt ska en positiv skolkultur stärka elevernas skolprestationer och sociala färdigheter. Rutiner, struktur, trygghet och förutsägbarhet är grundpelare i att skapa en bra skolmiljö där eleverna trivs och utvecklas. IBIS innebär ett löpande förbättringsarbete i strävan mot det.

Genom att aktivt arbeta med att skapa goda relationer till eleverna, instruera vad vi förväntar oss av dem samt att skapa rätt förutsättningar för eleverna att lyckas etableras en tryggare och mer positiv skolmiljö. Under förra läsåret har modul 1 implementerats i sådan utsträckning att skolan har bedömts redo för modul 2. Implementeringen av den har påbörjats under höstterminen 2024 genom ett riktat arbetet mot att, genom proaktiva tillvägagångssätt, hantera problembeteenden.

Elevernas åsikter och tankar

I trygghetsenkäterna svarar ca 85 % av eleverna att de är helt eller till stor del trygga i skolan vilket är oförändrat sedan förra årets mätning. Vart eleverna inte känner sig trygga har däremot förändrats. Flera anser sig trygga i idrottssalen, restaurangen och vistet än tidigare år. Däremot upplevs rastytur inomhus mindre trygga än tidigare. En slutsats är att skolans insatser för att höga tryggheten på tidigare utnämnda mindre trygga platser har givit effekt där, men att den totala tryggheten ligger stabilt. Fler insatser behöver således riktas på den skolövergripande nivån.

83 % av eleverna på mellanstadiet och 70 % av eleverna på högstadiet uppger att de har någon vuxen att vända sig till alltid/ofta. Resultatet visar att mellanstadieeleverna i högre grad känner att de har en vuxen att vända sig till än högstadieeleverna. Att känna tillit till vuxna är ett viktigt mått på trygghet och således ett resultat att ta fasta på.

Mål och uppföljning

Målen som tas fram och som skolan kommer att arbeta under kommande år baseras på kartläggningar och den nulägesanalys som gjorts. Uppföljning av planens mål sker årligen och utifrån denna upprättas en ny plan. Ansvarig för detta är skolans rektor.

Följande matris (1) visar föregående plans mål. Utvärderingen av dem tillsammans med årets nulägesanalys utgör grunden för nästkommande års mål (vt25-ht25).

I matris 2 presenteras de nya målen för 2025.

Matris 1: Prioriterade mål 2024

<i>Nuläge</i>	<i>Mål</i>	<i>Åtgärd</i>	<i>Ansvar</i>	<i>Uppföljning</i>
Eleverna har behov av en arbetsmiljö som ger trygghet och studiero.	Eleverna ska ha en arbetsmiljö som är präglad av positiva normer och bidrar till en god inläring.	<ul style="list-style-type: none"> • IBIS är ett pågående arbete med fokus relationer. • Arbete med förväntande beteenden på mentortiden genom förbestämda aktiviteter av IBIS-teamet. • Mobilfri skola • Tydligare konsekvenstrappa • Tydlig lektionsstruktur och klassrumsrutiner vid start och avslut 	IBIS-teamet/All personal på skolan Mentorer/IBIS-teamet/ledningsgruppen All personal Skolledning Lärare	November 2024
Eleverna har behov av att ha trygga vuxna att vända sig till.	Eleverna ska ha tillgång till minst en vuxen som de känner tillit till.	<ul style="list-style-type: none"> • IBIS - arbetet fortsätter med relationskartläggningarna. • Ökad vuxennärvaro bland eleverna på rast och i restaurangen samt vid morgonen/hemgång. Säg "Hej" till eleverna 	All personal All personal	November 2024

<p>Eleverna har behov av att ha trygga lokaler att vistas i under skoldagen.</p>	<p>Eleverna ska ha en skolmiljö som är präglad av positiva normer och en förutsägbarhet.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ökad trivsel i restaurangen genom regelbundna matråd och fler brödstationer, tydligare markeringar i golvet om flödet av elever från det att man hämtar mat tills att man lämnar in disken • Meningsfulla aktiviteter under raster • IBIS – arbete med förväntande beteenden på vår skola och i alla lokaler. • Se över schemat omklädningsrum för bättre trivsel. • Fasta bord i restaurangen för åk 4-6 	<p>Elevråd/matråd</p> <p>Rastvärdar</p> <p>Mentorer/IBIS-teamet/Ledningsgruppen /All personal</p> <p>Skolledning</p> <p>Mentorer</p>	<p>November 2024</p>
<p>Eleverna har behov av en miljö som är fri från kränkningar i skolmiljö och även på nätet.</p> <p>Elever har behov av att känna sig trygg med att inte bli fotad eller filmad eller annat som kan delas på sociala</p>	<p>Alla elever ska lämna in mobilen vid skoldagens start</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Mobilfri skola • Skolan erbjuder andra aktiviteter på rasterna • Namnmärkta mobillådor • Mobiler som tas med till skolan lämnas in vid skoldagens start. • Vårdnadshavare kontaktas när 	<p>Skolans personal</p> <p>Trygghetsteamet/rastvärdar</p> <p>Mentorer</p> <p>Lärare</p> <p>Mentorer</p>	<p>November 2024</p>

<p>medier under skoltid.</p>		<p>eleven inte lämnar in mobilen.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Insatser till eleverna om sociala medier och att dela material • Analys av inkomna kränkingsanmälningar tillsammans trygghetsvandringen som genomförts 	<p>Elevhälsa/Trygghetssteam/All personal</p> <p>Trygghetsteamet</p>	
------------------------------	--	---	---	--

Matris 2: Prioriterade mål 2025

Frösåkersskolan stärker arbetet för en trygg och inkluderande skolmiljö genom implementeringen av IBIS modul 2

Frösåkersskolan intensifierar från och med slutet av höstterminen 2024 arbetet med att främja trygghet och förebygga diskriminering och kränkande behandling genom implementeringen av IBIS modul 2. Beslutet grundar sig i att både medarbetare och skolläda identifierat ett ökat behov av att stärka tryggheten på skolan. För att möta denna utmaning har skolans IBIS-team utökats, vilket möjliggör ett mer omfattande och strukturerat arbete mot diskriminering, kränkande behandling och andra trygghetsrelaterade frågor.

Ett av de centrala målen i planen mot diskriminering och kränkande behandling är att säkerställa en skolmiljö där alla elever känner sig trygga och inkluderade. Implementeringen av IBIS modul 2 är en del av detta arbete och syftar till att skapa en mer positiv skolmiljö genom tydliga, forskningsbaserade insatser.

<i>Nuläge/ Satsning</i>	<i>Mål</i>	<i>Uppföljning</i>	
IBIS är Frösåkersskolans prioriterade satsning för en ökad trygghet och studiero bland alla skolans elever. Det medför ett bättre skolklimat som kan bli fritt från kränkande behandling.	Frösåkersskolans mål under året 2025 är att implementera IBIS modul 2. Det innebär att fler elever har en god relation till både skolan och dess vuxna, tar del av ett positivt lärandestöd samt inkluderas i skolan i högre utsträckning.	Implementeringsgraden mäts genom Benchmarks of Quality (BoQ) och ska nå minst 70%.	
<i>Mål</i>	<i>Åtgärd</i>	<i>Ansvar</i>	<i>Uppföljning</i>
Eleverna ska ha en arbetsmiljö som är präglad av positiva normer och bidrar till en god inlärning.	<ul style="list-style-type: none"> • IBIS är ett pågående arbete med fokus relationer. • Arbete med förväntande beteenden på mentortiden genom förbestämda aktiviteter av IBIS-teamet. • Tydlig lektionsstruktur och 	IBIS-teamet/All personal på skolan Mentorer/IBIS-teamet/ledningsgruppen Undervisande personal	November 2025

	<p>klassrumsrutiner vid start och avslut</p>		
<p>Eleverna har behov av att ha trygga vuxna att vända sig till. Eleverna ska ha tillgång till minst en vuxen som de känner tillit till.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • IBIS - arbetet fortsätter med relationskartläggningarna. • Ökad vuxennärvaro bland eleverna på rast och i restaurangen samt vid morgonen/hemgång. • Aktiv rastvärd 	<p>All personal</p> <p>All personal</p> <p>All personal</p>	<p>November 2025</p>
<p>Eleverna har behov av att ha trygga lokaler att vistas i under skoldagen. Eleverna ska ha en skolmiljö som är präglad av positiva normer och en förutsägbarhet.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ökad trivsel i restaurangen genom regelbundna matråd • Meningsfulla aktiviteter under raster – Pingis, Lugnt Forum, Öppet Fröfik med aktiviteter • IBIS – arbete med förväntande beteenden på vår skola och i alla lokaler. 	<p>Elevråd/Matråd</p> <p>Rastvärd i Fröfiket och Elevcoacher</p> <p>Mentorer/IBIS-teamet/ledningsgruppen</p>	<p>November 2025</p>